Justitieutskottets betänkande 1984/85:24

om översyn av lagen om TV-övervakning

Motioner

I motion 1984/85:416 av Per Olof Håkansson m. fl. (s) föreslås att riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av lagen om TV-övervakning i enlighet med vad som anges i motionen.

I motionen berörs reglerna för TV-övervakning av arbetsplatser. Motionärerna anför att det på vissa arbetsplatser som är allmän plats, t. ex. ett tågfärjeläge i en hamn, kan finnas anställda hos flera arbetsgivare. Det kan gälla SJ-anställda, tullpersonal, hamnanställda och polismän. Motionärerna anser att även de arbetsgivare som inte är sökande i ett ärende om TV-övervakning av arbetsplatsen, liksom de skyddsombud, skyddskommittéer eller organisationer som företräder anställda hos andra än den sökande, skall få tillfälle att yttra sig i ärendet.

Motionärerna anför vidare att fackliga organisationer som företräder anställda som berörs av TV-övervakning bör få rätt att överklaga beslut om att sådan övervakning skall få ske.

I motion 1984/85:584 av Bengt Kindbom m. fl. (c) hemställs att riksdagen beslutar att hos regeringen begära att en utredning för översyn av lagen om TV-övervakning tillsätts.

Motionärerna anför att välfärdsstaten inte får bli en övervaknings- och kontrollstat; de framhåller att TV-övervakningen har utvecklats från en enkel teknik med kameror och TV-skärmar till en sofistikerad teknik där information kan lagras med hjälp av videoteknik och stillbilder. Vidare anför de att sammankoppling med ADB-teknik innebär en förstärkning av TV-tekniken genom den stora kapacitet som då uppkommer för lagring och behandling av information.

Motionärerna väcker frågan om en mer restriktiv tillståndsgivning och framhåller att det saknas kunskap om hur många övervakningskameror som länsstyrelserna har meddelat tillstånd för och vilka ändamålen för tillstånden varit. Även kommunernas roll i tillståndsärenden berörs i motionen.

Gällande ordning

Frågor om personövervakning med TV-kamera regleras i lagen (1977:20) om TV-övervakning. Den tillkom för att förstärka den enskildes skydd mot integritetskränkningar i samband med övervakning och bevakning som sker med TV-apparatur (prop. 1975/76:194, JuU 1976/77:14). Enligt lagen skall TV-kamera brukas med tillbörlig hänsyn till de enskildas personliga integri-

tet. Den som använder TV-kamera skall fortlöpande och på ett verksamt sätt upplysa om kameran och dess brukande. Överträdelser av skyldigheten att lämna upplysningar straffas med böter. Dold TV-övervakning är således förenad med straffansvar.

Lagen är tillämplig på TV-kamera som är anbringad så att den, utan att manövreras på platsen, kan användas för personövervakning (övervakningskamera). Lagen omfattar emellertid inte övervakningskamera som för skyddsändamål används vid anläggning av betydelse från totalförsvarssynpunkt. För att få ha en övervakningskamera anbringad så att den kan riktas mot plats som är upplåten för eller annars nyttjas av allmänheten krävs tillstånd. Som exempel på platser som inte får övervakas utan tillstånd kan nämnas gator, torg samt tunnelbane- och järnvägsstationer. Andra exempel är tåg, hotell, restauranger och affärslokaler i den mån och under den tid allmänheten har tillträde till sådana utrymmen.

Frågor om tillstånd prövas av länsstyrelsen. Tillstånd får meddelas endast om kameran behövs för det ändamål den skall användas till och det saknas anledning att anta att otillbörligt intrång i de enskildas integritet skall uppkomma. Tillstånd skall förenas med föreskrifter om hur övervakningen får anordnas och hur upplysning om övervakningen skall lämnas. Länsstyrelsen skall också meddela vissa föreskrifter som kan anses erforderliga av hänsyn till de enskildas personliga integritet. Innan tillstånd meddelas skall yttrande inhämtas från den kommun inom vilken kameran skall brukas. Kan en tillståndspliktig kamera som brukas av arbetsgivare riktas mot en arbetsplats skall länsstyrelsen också ge skyddsombud, skyddskommitté eller organisation som företräder de anställda på arbetsstället tillfälle att yttra sig. Länsstyrelsen har en fortlöpande tillsyn över lagens efterlevnad och kan ingripa med ändrade föreskrifter eller återkallelse av tillstånd om otillbörligt intrång i de enskildas personliga integritet skulle uppkomma. För att utöva tillsyn har länsstyrelsen bl. a. rätt att få tillträde till övervakningsanläggningen. Den som har en tillståndspliktig TV-kamera utan tillstånd eller som bryter mot länsstyrelsens föreskrifter straffas med böter.

Frågan om arbetsgivares rätt att anordna personövervakning på arbetsplats som inte också är allmän plats har överlämnats till parterna på arbetsmarknaden för att lösas förhandlingsvägen.

Talan mot länsstyrelsens beslut förs hos regeringen genom besvär.

Justitiekanslern (JK) har, i likhet med vad som gäller i andra integritetssammanhang där de enskilda saknar besvärsrätt, rätt att föra talan mot beslut av länsstyrelsen.

Vissa föreskrifter om tillståndsförfarandet ges i förordningen (1977:21) om TV-övervakning. Där regleras bl. a. skyldigheten att till JK expediera beslut enligt lagen om TV-övervakning.

Tidigare riksdagsbehandling

Yttrande av fackliga organisationer m. m.

Spörsmålet om de lokala fackliga organisationernas inflytande på frågor om TV-övervakning av en arbetsplats behandlades av utskottet med anledning av en motion i lagstiftningsärendet om införande av lagen om TV-övervakning (JuU 1976/77:14 s. 9).

I fråga om övervakning av arbetsplats som inte är allmän plats godtog utskottet den av departementschefen förordade ordningen som bl. a. innebär att i det enskilda fallet frågan om anordnande av TV-övervakning alltid bör bli föremål för överläggningar mellan arbetsgivaren och anställda inom företagsnämnder och skyddskommittéer eller andra organ för samrådsförfarande. Utskottet uttalade därvid att det för det dåvarande med hänsyn till den nya lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet – som innebar en kraftig förstärkning av de fackliga organisationernas ställning i frågor om förhandlingsrätt m. m. – saknades anledning att tillerkänna dessa organisationer vetorätt för de aktuella fallen.

I fråga om arbetsplatser som samtidigt är allmän plats kom härtill, uttalade utskottet, att vid den intresseavvägning som länsstyrelsen har att företa i ett ansökningsärende efter att ha hört skyddsombud, skyddskommitté eller organisation för de anställda, särskild vikt bör läggas vid de anställdas uppfattning. Utskottet tillade att det bör fordras skäl av särskild styrka för att tillstånd skall få meddelas i strid mot klart uttalade önskemål från de anställdas sida. Mot bakgrund härav ansåg utskottet skäl saknas att tillerkänna de anställdas organisationer vetorätt.

Besvärsrätt för organisationer

Även frågan om besvärsrätt för organisationer som företräder de människor som kan komma att bli övervakade togs upp av utskottet år 1976 med anledning av en motion (JuU 1976/77:14 s. 10 f).

Utskottet erinrade först om att besvärsregelns utformning i lagen om TV-övervakning står i överensstämmelse med motsvarande bestämmelser i datalagen (1973:289), kreditupplysningslagen (1973:1173) och inkassolagen (1974:182). Utskottet framhöll också att möjligheten för allmänheten att påkalla åtgärd av justitiekanslern inte borde underskattas.

Rörande den omfattning i vilken besvärsrätt tillkommer enskild konstaterade utskottet att den aktuella regeln i lagen om TV-övervakning vilar på den allmänna förvaltningsrättsliga grundsatsen att talan får föras av den som beslutet angår om det gått honom emot. Besvärsrätt torde därför inte, uttalade utskottet, i regel tillkomma någon enskild som kan bli berörd av övervakningen. Frågan om en utsträckning av besvärsrätten när det gäller tillstånd till TV-övervakning även till organisationer som företräder enskilda borde emellertid enligt utskottets mening inte bedömas isolerad utan ses i sitt

sammanhang med övrig förvaltningsrättslig lagstiftning. Utskottet uttalade vidare att utvecklingen i praxis borde avvaktas innan ändringar aktualiserades.

Kommunernas roll

Innan tillstånd meddelas skall yttrande inhämtas från den kommun inom vilken kameran skall brukas. Syftet med kommunens yttrande är att inhämta lokala synpunkter. Kommunen skall inte primärt anlägga synpunkter på behovet för sökanden att få bruka övervakningskameran, något som emellertid inte hindrar att kommunen ändå kan ha anledning att gå in även på denna fråga. Detta gäller särskilt i fall då övervakningen berör ett område som kommunen själv ansvarar för (prop. 1975/76:194 s. 29).

Med anledning av ett motionskrav om kommunal vetorätt i fråga om TV-övervakning uttalade utskottet i lagstiftningsärendet år 1976 (JuU 1976/77:14 s. 10) att kommunerna inte bör tillerkännas vetorätt i vidare mån än som följer av allmänna ordningsstadgan (1956:617). Mot en sådan vetorätt talade nämligen enligt utskottet att det ibland kan tänkas uppkomma konflikt mellan riksintressen och lokala intressen. Utskottet påpekade också att kommun, enligt vad som allmänt anses gälla, har besvärsrätt i fall när tillstånd meddelats i strid mot kommunens avstyrkande. Erfarenheter av rättstillämpningen borde enligt utskottets mening avvaktas innan frågan övervägs ytterligare.

Yrkanden om översyn av lagen

Justitieutskottet behandlade vid två tillfällen under 1982/83 års riksmöte och vid ett tillfälle under 1983/84 års riksmöte motioner vari begärdes en översyn av lagen om TV-övervakning.

Vid det första tillfället skedde remissbehandling. I sitt av riksdagen godkända betänkande (JuU 1982/83:4) avstyrkte utskottet bifall till översynsyrkandet. Utskottet anförde därvid att utskottet hyste förståelse för den oro som motionärerna gav till känna inför den tekniska utvecklingens möjligheter till övervakning och kontroll. Utskottet framhöll emellertid samtidigt att lagen om TV-övervakning har till syfte just att förstärka den enskildes skydd mot integritetskränkningar. Vid remissbehandlingen hade inte gjorts gällande att det förelåg några brister i lagen. Inga önskemål om förändringar hade framförts. Utskottet ansåg inte att de rådande förhållandena gav anledning till några åtgärder från riksdagens sida. Enligt utskottet var det dock angeläget att utvecklingen på området följdes med stor uppmärksamhet, inte minst i förebyggande syfte, och att initiativ till översyn togs när det påkallades av utvecklingen.

Vid det andra tillfället – i februari 1983 – uttalade utskottet (JuU 1982/83:18 s. 4) att utskottet inte fann skäl till någon annan bedömning än

den som kommit till uttryck i utskottets betänkande JuU 1982/83:4. Utskottet vidhöll alltså den bedömning utskottet nyss gjort och avstyrkte bifall till motionen. Riksdagen följde utskottet.

Den senaste gången utskottet behandlade frågan – i mars 1984 – erinrade utskottet om sitt tidigare uttalande om vikten från demokratisk synpunkt av att diskussionen om enskildas integritet i förhållande till myndigheterna alltid hålls levande. Utskottet uttalade att detta särskilt gäller på ett område som det förevarande där – såsom motionsvägen anförts – utvecklingen lett till att det nu finns teknik som innebär betydligt större risker för integritetskränkningar än tidigare. Utskottet, som under ärendets beredning hade tagit del av regeringens praxis i tillståndsfrågor, ansåg sig emellertid sakna skäl att göra annan bedömning i saken än utskottet gjort tidigare. Utskottet avstyrkte bifall till motionen och riksdagen följde utskottet (JuU 1983/84:19).

Utredningsarbete m. m.

Förvaltningsrättsutredningen har i sitt slutbetänkande Ny förvaltningslag (SOU 1983:73) behandlat bl. a. frågan om rätt att överklaga myndighets beslut (s. 128 ff). Utredningen har inte föreslagit någon i sak ändrad reglering i de avseenden som är aktuella i detta betänkande. Betänkandet övervägs f. n. inom regeringskansliet.

I ett delbetänkande av tvångsmedelskommittén (Ds Ju 1981:22) Hemlig avlyssning m. m. föreslogs hösten 1981 en ändring i lagen om TV-övervakning av innehåll att från lagens tillämpningsområde skulle undantas övervakningskameror som polisen använder för utredning om grövre brott. Förslaget har därefter berörts i kommitténs slutbetänkande (SOU 1984:54) Tvångsmedel–Anonymitet–Integritet (s. 259 ff). Även narkotikakommissionen har hösten 1983 i promemorian (PM nr 5) Polisens insatser mot narkotikan lagt fram ett liknande förslag. Förslagen har inte föranlett lagstiftning.

I ett av justitieombudsmannen Per-Erik Nilsson den 5 oktober 1984 meddelat beslut (1984:1) JO om moderna efterforskningsmetoder i skatte- och kronofogdemyndigheternas verksamhet – en undersökning av laglighet och lämplighet har JO under rubriken Rekommendationer till lagstiftaren uttalat att han anser att lagen om TV-övervakning bör ses över. Han har vidare bl. a. anfört att med videoteknikens mycket hastiga utveckling den lagen för honom framstår som ålderstigen och definitivt mogen för en översyn (s. 28 och 52).

För en redogörelse för praxis i tillståndsfrågor avseende TV-övervakning hänvisas till utskottets betänkande JuU 1983/84:19 s. 3 och 4.

Här bör också nämnas att kommunstyrelsen i Stockholms kommun i en skrivelse till regeringen den 6 juni 1984 begärt att det görs en översyn av lagen om TV-övervakning. Ärendet är ännu inte slutbehandlat.

Utskottet

I detta betänkande behandlar utskottet två motioner som avser lagstiftningen om TV-övervakning.

Motion 416 tar upp frågor om TV-övervakning av arbetsplatser. Det begärs att fackliga organisationer som företräder anställda som berörs av TV-övervakning skall få rätt att överklaga beslut om sådan övervakning. Motionärerna anser vidare att i fråga om TV-övervakning på arbetsplatser, där anställda hos flera arbetsgivare finns, även de arbetsgivare, som inte är sökande i ärendet liksom de skyddskommittéer m. fl. som företräder anställda hos andra än den sökande skall få tillfälle att yttra sig i ärendet.

I motion 584 anförs att TV-övervakningen har utvecklats från en enkel teknik med kameror och TV-skärmar till en sofistikerad teknik där information kan lagras med hjälp av videoteknik och stillbilder. Sammankopplingen med ADB-teknik har enligt motionärerna ytterligare förstärkt TV-tekniken genom möjligheterna till lagring och behandling av information. Motionärerna, som anser att de möjligheter till kontroll av enskilda som härigenom uppkommer kan hota den personliga integriteten, begär en översyn av lagen. Därvid begärs begränsningar i tillståndsgivningen och överväganden i fråga om kommunernas roll.

Lagen (1977:20) om TV-övervakning syftar till att stärka den enskildes skydd mot integritetskränkningar i samband med övervakning och bevakning som sker med TV-apparatur. Ett principiellt straffsanktionerat förbud mot dold TV-övervakning har införts genom lagen. Den som använder en övervakningskamera är sålunda skyldig att fortlöpande och på ett verksamt sätt upplysa om kameran och dess brukande. Enligt lagen skall övervakningskamera brukas med tillbörlig hänsyn till de enskildas personliga integritet. Det krävs tillstånd att ha en övervakningskamera så anbringad att den kan riktas mot platser som är upplåtna för eller annars nyttjas av allmänheten, t. ex. gator, torg och järnvägsstationer. Tillståndsplikten är straffsanktionerad. Tillståndsfrågor prövas av länsstyrelsen, som också har att utöva en fortlöpande tillsyn. Länsstyrelsen skall i samband med att tillstånd ges meddela föreskrifter om bl. a. hur övervakningen får anordnas och hur upplysningar om övervakningen skall lämnas. Om något otillbörligt intrång i de enskildas personliga integritet skulle uppkomma efter tillståndsbeslutet, får länsstyrelsen återkalla tillståndet eller ändra föreskrifterna. Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos regeringen genom besvär. Justitiekanslern har rätt till besvärstalan för att tillvarata allmänna intressen.

De frågor som motionerna gäller avser dels vissa avgränsade ämnen såsom inflytande och besvärsrätt, dels också en översyn av lagstiftningen mera allmänt. Utskottet berör inledningsvis de mer begränsade frågorna.

När det gäller de lokala fackliga organisationernas inflytande på frågor om TV-övervakning av arbetsplatser som utgör allmän plats vill utskottet först

hänvisa till den bedömning av frågan som utskottet gjorde i lagstiftningsärendet om införande av lagen om TV-övervakning. Utskottet uttalade då att vid den intresseavvägning som länsstyrelsen har att företa i ett ansökningsärende efter att ha hört skyddsombud, skyddskommitté eller organisation för de anställda, särskild vikt bör läggas vid de anställdas uppfattning. Utskottet tillade att det bör fordras skäl av särskild styrka för att tillstånd skall få meddelas i strid mot klart uttalade önskemål från de anställdas sida (JuU 1976/77:14 s. 9).

Även frågan om besvärsrätt för organisationer som företräder dem som kan komma att bli TV-övervakade berördes vid samma tillfälle av utskottet (s. 10 f). Utskottet erinrade om att besvärsregelns utformning i lagen om TV-övervakning står i överensstämmelse med motsvarande bestämmelser i datalagen (1973:289), kreditupplysningslagen (1973:1173) och inkassolagen (1974:182). Utskottet framhöll också att möjligheten för allmänheten att påkalla åtgärd av justitiekanslern inte borde underskattas. Utskottet uttalade vidare att besvärsregeln i lagen om TV-övervakning vilar på den allmänna förvaltningsrättsliga grundsatsen att talan får föras av den som beslutet angår om det gått honom emot. Frågan om en utsträckning av besvärsrätten även till organisationer som företräder enskilda borde enligt utskottets mening inte bedömas isolerad utan ses i sitt sammanhang med övrig förvaltningsrättslig lagstiftning. Utskottet ansåg att utvecklingen i praxis borde avvaktas innan ändringar aktualiseras.

I samma lagstiftningsärende behandlades också kommunernas roll vid tillståndsgivningen. Utskottet, som framhöll att det ibland kan tänkas uppkomma konflikt mellan riksintressen och lokala intressen, uttalade sig mot vetorätt för kommunerna. Utskottet påpekade också att kommun, enligt vad som allmänt anses gälla, har besvärsrätt i fall när tillstånd meddelats i strid mot kommunens avstyrkande. Erfarenheter av rättstillämpningen borde enligt utskottets mening avvaktas innan frågan övervägs ytterligare (s. 10).

Tvångsmedelskommittén och narkotikakommissionen (se Ds Ju 1981:22 och SOU 1984:54 samt PM nr 5 av narkotikakommissionen) har föreslagit att övervakningskameror som används i brottsbekämpningssyfte i vissa fall skall undantas från lagens tillämpningsområde.

Som framgår av det föregående har JO nyligen uttalat sig för en översyn av lagen om TV-övervakning.

Med anledning av motionsyrkanden har utskottet de senaste åren vid tre tillfällen tagit upp frågan om en översyn av lagen om TV-övervakning.

Vid det första tillfället skedde remissbehandling. I sitt av riksdagen godkända betänkande (JuU 1982/83:4) avstyrkte utskottet bifall till översynsyrkandet. Utskottet anförde därvid att utskottet hyste förståelse för den oro som motionärerna gav till känna inför den tekniska utvecklingens möjligheter till övervakning och kontroll. Utskottet framhöll emellertid

samtidigt att lagen om TV-övervakning har till syfte just att förstärka den enskildes skydd mot integritetskränkningar. Vid remissbehandlingen hade inte gjorts gällande att det förelåg några brister i lagen och inga önskemål om förändringar hade framförts. Utskottet ansåg inte att det fanns anledning till några åtgärder från riksdagens sida. Enligt utskottet var det dock angeläget att utvecklingen på området följdes med stor uppmärksamhet, inte minst i förebyggande syfte, och att initiativ till översyn togs när det påkallades av utvecklingen.

Vid det andra tillfället fann utskottet (JuU 1982/83:18 s. 4) inte skäl till någon annan bedömning än den som kommit till uttryck i utskottets betänkande JuU 1982/83:4 och avstyrkte bifall till motionen. Riksdagen följde utskottet.

Den senaste gången utskottet behandlade frågan – i mars 1984 – erinrade utskottet om sitt tidigare uttalande om vikten från demokratisk synpunkt av att diskussionen om enskildas integritet i förhållande till myndigheterna alltid hålls levande. Utskottet uttalade att detta särskilt gäller på ett område som det förevarande där utvecklingen lett till att det nu finns teknik som innebär betydligt större risker för integritetskränkningar än tidigare. Utskottet, som under ärendets beredning hade tagit del av regeringens praxis i tillståndsfrågor, ansåg sig emellertid sakna skäl att göra annan bedömning i saken än utskottet gjort tidigare. Utskottet avstyrkte bifall till motionen och riksdagen följde utskottet (JuU 1983/84:19 s. 5 f).

Vid bedömningen av föreliggande motionsfrågor vill utskottet först återknyta till sina tidigare gjorda uttalanden om betydelsen av vaksamhet och beredskap inför en teknisk utveckling som kan leda fram till integritetskränkande kontroll och övervakning i samhället. Som utskottet framhöll i november 1982 är det angeläget att en översyn av lagen om TV-övervakning initieras när det påkallas av utvecklingen (JuU 1982/83:4 s. 9).

Inom justitiedepartementet pågår f. n. överväganden med anledning av tvångsmedelskommitténs förslag till bl. a. ny lagreglering i fråga om tvångsmedel och narkotikakommissionens förslag om bl. a. TV-övervakning.

Enligt vad utskottet inhämtat kommer under beredningen av detta lagstiftningsärende att tas upp vissa andra frågor rörande lagen om TV-övervakning, bl. a. sådana spörsmål om yttrande- och besvärsrätt för fackliga organisationer m. fl. som aktualiserats i motion 416. Under beredningen av ärendet kommer även de av JO i det förut nämnda beslutet anförda synpunkterna att tas upp till övervägande.

Under hänvisning till vad nu anförts saknas enligt utskottets mening anledning för riksdagen att ta initiativ till en sådan mera övergripande

översyn som förordas i motion 584. Någon riksdagens åtgärd med anledning av motion 416 påkallas inte heller.

Utskottet avstyrker därför bifall till motionerna.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionerna 1984/85:416 och 1984/85:584.

Stockholm den 19 mars 1985

På justitieutskottets vägnar
LENNART BLOM

Närvarande: Lennart Blom (m), Lisa Mattson (s), Karin Söder (c), Arne Nygren (s), Björn Körlof (m), Hans Pettersson i Helsingborg (s), Arne Svensson (m), Gunilla André (c), Ulla-Britt Åbark (s), Lars-Erik Lövdén (s), Sven Munke (m), Hans Petersson i Röstånga (fp), Hans Göran Franck (s), Birthe Sörestedt (s) och Göran Magnusson (s).

Reservation

Lennart Blom (m), Karin Söder (c), Björn Körlof (m), Arne Svensson (m), Gunilla André (c), Sven Munke (m) och Hans Petersson i Röstånga (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som börjar på s. 8 med "Vid bedömningen" och slutar på s. 9 med "till motionerna" bort ha följande lydelse:

Inom justitiedepartementet pågår för närvarande vissa överväganden med anledning av tvångsmedelskommitténs förslag till bl. a. ny lagreglering i fråga om tvångsmedel och narkotikakommissionens förslag om bl. a. TV-övervakning. Enligt vad utskottet inhämtat kommer därvid att tas upp vissa detaljfrågor som gäller TV-övervakning, bl. a. sådana som aktualiserats i motion 416. Utskottet anser med anledning härav att någon riksdagens åtgärd till följd av motion 416 inte påkallas.

Vad härefter gäller den i motion 584 begärda mera genomgripande översynen av lagen om TV-övervakning vill utskottet anlägga följande synpunkter.

Det finns numera enligt utskottets mening starka skäl som talar för att riksdagen bör inta en annan hållning till motionsönskemålet än vid tidigare tillfällen. Den snabba tekniska utvecklingen har öppnat och öppnar fortlöpande nya möjligheter till kontroll och övervakning av enskilda på ett sätt som statsmakterna inte på ett tillfredsställande vis längre kan överblicka. Det är ofrånkomligt att den enskildes personliga integritet kan komma att hotas genom utvecklingen av alltmer avancerade tekniska hjälpmedel för bl. a. lagring och överföring av information. Trots de tekniska förändringar

som ägt rum har lagen om TV-övervakning inte varit föremål för någon översyn, och lagen måste nu i många hänseenden anses vara föråldrad. Utskottet anser – i likhet med vad JO framhållit – att lagen om TV-övervakning från dessa utgångspunkter definitivt är mogen för en översyn. Härtill har på senare tid kommit mer eller mindre oroande uppgifter från kommunalt håll om en alltmer generös tillståndsgivning från länsstyrelsernas sida. Detta aktualiserar en översyn av lagregleringen såväl i fråga om förutsättningarna för tillstånd som i fråga om ordningen för central uppföljning av rättstillämpningen och dess enhetlighet. Vad nu sagts leder utskottet till uppfattningen att en samlad översyn av lagen bör komma till stånd såsom förespråkas i motion 584.

Ett viktigt led i utredningsarbetet bör vara att utvärdera tillämpningen av lagen och att pröva anpassningen av lagens regelsystem till ny teknik; härvidlag bör särskilt uppmärksammas de ökade riskerna för integritetskränkningar. Utskottet vill i detta hänseende betona vikten av framförhållning i arbetet. Under utredningsarbetet bör vidare uppmärksammas det alltmer utbredda bruket av TV-övervakning, och utskottet vill härvidlag framhålla att utskottet redan i samband med lagens tillkomst uttalade sig för en restriktiv användning av TV-övervakning i samhället. En grundlig kartläggning av den hittillsvarande tillståndsgivningen är nödvändig som underlag för övervägandena.

Utskottet vill också understryka vikten av att frågan om samverkan mellan länsstyrelse, kommun, datainspektionen och andra myndigheter analyseras i ett brett perspektiv så att hela integritetsskyddsområdet täcks.

Det utredningsarbete som utskottet uttalat sig för bör snarast komma till stånd. Det bör ankomma på regeringen att besluta om formerna för utredningsarbetet.

Vad utskottet nu med anledning av motion 584 anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen dels avslår motion 1984/85:416, dels med anledning av motion 1984/85:584 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om en översyn av lagen om TV-övervakning.